

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **A. B.**, nar. X., bývajúcej v Č., zastúpenej advokátom JUDr. C. S., S., proti odporcovi **J. B.**, nar. X., bývajúcemu v Č., **o zrušenie spoločného nájmu bytu**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5 C 29/2007, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. marca 2010 sp. zn. 10 Co 345/2009 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie navrhovateľky **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca rozsudkom z 25. marca 2009 č.k. 5 C 29/2007-93 zrušil právo spoločného nájmu účastníkov k družstevnému bytu Č., nachádzajúceho sa na 3. poschodí bytového domu č. X. a jedinou nájomníčkou, ktorá bude ako členka družstva ďalej byt užívať a ktorej prípadne členský podiel v bytovom družstve, určil navrhovateľku. Zároveň zaviazal navrhovateľku na zaplatenie sumy 8 300 eur odporcovi na vyporiadanie hodnoty členského podielu družstevného bytu v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcovi nepriznal nárok na bytovú náhradu a uložil mu povinnosť predmetný byt vypratať do 15 dní od zaplatenia odplaty za vyporiadanie hodnoty členského podielu. Napokon rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vec právne posúdil podľa ustanovení § 705 ods. 1, 2, § 143, § 149 ods. 4, § 100 ods. 1 a § 101 OZ. Vyporiadanie vykonal podľa zásad uvedených v § 142 OZ. Navrhovateľku určil za výlučnú nájomníčku bytu na základe dohody účastníkov uzatvorenej v priebehu konania a zaviazal ju v zmysle protinávrhu odporcu na zaplatenie sumy 8 300 eur z titulu vyporiadania hodnoty členského podielu v bytovom družstve, i keď by mal odporca nárok na polovicu hodnoty členského podielu predstavujúcu 23 235,70 eur. Námietku navrhovateľky ohľadne premlčania nároku odporcu

na vyporiadanie hodnoty členského podielu ako majetkového práva so všeobecnou trojročnou premlčacou dobou považoval súd za neoprávnenú, nakoľko podľa jeho názoru premlčacia doba ešte nezačala plynúť a jej počiatok je viazaný na zánik spoločného členstva rozvedených manželov v družstve, k čomu dôjde právoplatnosťou tohto rozsudku. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 150 O.s.p., pričom prihliadol najmä na skutočnosť, že rozhodnutie vo veci je na prospech oboch účastníkov, a preto neprihliadol na zásadu úspechu v konaní.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 11. marca 2010 sp. zn. 10 Co 345/2009 na odvolanie oboch účastníkov rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola navrhovateľka zaviazaná zaplatiť odporcovi na vyporiadanie hodnoty členského podielu družstevného bytu 8 300 eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku, ktorým súd uložil odporcovi povinnosť vypratať byt do 15 dní od zaplata odplaty za vyporiadanie hodnoty členského podielu a vo výroku o trovách konania potvrdil. Výrok, ktorým súd zrušil právo spoločného nájmu bytu účastníkov a za jedinú nájomníčku a členku v bytovom družstve určil navrhovateľku a výrok, že odporca nemá nárok na bytovú náhradu ostal nedotknutý. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou. V plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutých výrokov rozsudku okresného súdu, na ktoré v rozhodnutí poukázal. Zhodne so súdom prvého stupňa došiel k záveru, že nárok odporcu nie je premlčaný. Uviedol, že vyporiadania členského podielu sa môže domáhať iba ten z manželov, ktorý sa nestane výlučným nájomcom a zároveň aj členom družstva. Premlčacia doba preto nemôže začať plynúť skôr ako právoplatnosťou rozsudku o zrušení spoločného nájmu bytu účastníkov a rozhodnutím o tom, kto sa stane výlučným nájomcom a členom družstva, alebo účinnosťou dohody o zrušení spoločného nájmu bytu rozvedených manželov. Odvolaciu námietku navrhovateľky, že súd bez návrhu rozhodol o povinnosti odporcu vypratať byt do 15 dní od zaplata odplaty za vyporiadanie hodnoty členského podielu považoval za nedôvodnú. Poukázal na znenie návrhu navrhovateľky, v zmysle ktorého bol súd povinný rozhodnúť o povinnosti odporcu predmetný byt vypratať, pričom vzhľadom na obsah ďalších výrokov rozhodol správne, keď povinnosť vypratať byt viazal na splnenie vzájomne súvisiacej povinnosti navrhovateľky zaplatiť odporcovi odplatu za vyporiadanie členského podielu.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka. Žiadala, aby dovolací súd predmetné rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na

d'alsie konanie z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. Mala za to, že jej odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom nedostatočným odôvodnením svojho rozhodnutia. V dovolaní tvrdila, že krajský súd sa dostatočne nevysporiadal s jej námietkou premlčania, nakoľko neobjasnil, v akej premlčacej dobe sa nárok na vyporiadanie hodnoty členského podielu premlčuje, kedy presne začala plynúť premlčacia doba a kedy uplynula, resp. kedy by mala uplynúť. Takisto vytýkala odvolaciemu súdu, že žiadnym zrozumiteľným spôsobom nevysvetlil, prečo nezobral do úvahy jej námietku, že súd prvého stupňa svojim rozhodnutím rozhodol nad rámec návrhu, resp. vzájomného návrhu. Na základe uvedeného sa navrhovateľka domnievala, že odvolací súd porušil jej základné právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Odporca sa k dovolaniu navrhovateľky nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania, t.j. či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasledujúcich O.s.p. možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej

stránke zásadného významu, alebo ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním navrhovateľky nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Dovolanie navrhovateľky preto nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie navrhovateľky by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľka prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tým že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom nedostatočným odôvodnením svojho potvrdzujúceho rozhodnutia, keď v ňom jasne nevysvetlil plynutie premlčacej doby nároku na vyporiadanie hodnoty členského podielu a zrozumiteľne neobjasnil, prečo uložil okresný súd vo výroku svojho rozsudku rozdielnu povinnosť, akej sa domáhala navrhovateľka vo svojom návrhu, resp. odporca v protinávruhu.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu a pod. Povahu odňatia možnosti konať pred súdom môže mať aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

V posudzovanej veci však rozsudok odvolacieho súdu nie je takouto vadou postihnutý. Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal s oboma námietkami navrhovateľky. Pokiaľ namietala, že súd rozhodol nad rámec návrhu, resp. vzájomného návrhu, odvolací súd k tomuto tvrdeniu uviedol, že prvostupňový súd použil vo výroku iba inú právnu terminológiu, pričom nebol viazaný doslovným znením petitu uvedeného v návrhu a vzhľadom na obsah ďalších výrokov rozhodnutia rozhodol správne, keď povinnosť odporcu vypratať byt viazal na splnenie vzájomne súvisiacej povinnosti navrhovateľky vyplývajúcej z protinávruhu odporcu zaplatiť mu odplatu za vyporiadanie členského podielu. Ohľadne ďalšej odvolacej námietky odvolací súd konštatoval v zhode so súdom prvého stupňa, že nárok odporcu na vyporiadanie členského podielu nie je premlčaný. Uviedol, že pred zrušením spoločného nájmu bytu účastníkov a určením, ktorý z bývalých manželov sa stane členom družstva nemôže začať plynúť premlčacia doba na uplatnenie nároku. Vysporiadal sa aj s rozhodnutím dovolacieho súdu sp. zn. 2 M Cdo 21/2005, na ktoré navrhovateľka poukazovala, toto sa však na daný prípad nevzťahovalo, nakoľko upravuje skutkovo odlišnú situáciu.

Vychádzajúc z uvedeného a so zreteľom na obsah dovolaní napadnutého rozsudku, dospel dovolací súd k záveru, že právo dovolateľky na riadne odôvodnenie rozhodnutia porušené nebolo. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľky.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania navrhovateľky podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok navrhovateľky odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože odporcovi v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Rudolf Č i r č, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková